

Προς κ. Γιάννη Τσιρώνη
Αναπληρωτή Υπουργό¹
Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Αρ. πρωτ. ΥΠΕΝ 3318/4-10-2016

Αθήνα, 4/10/2016

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Αναφορικά με το νέο νομοσχέδιο που προετοιμάζει το Υπουργείο σας και αφορά την εναλλακτική διαχείριση θα θέλαμε να σας γνωρίσουμε βασικές παρατηρήσεις μας που αποτελούν κοινό τόπο Συστημάτων Συλλογικής Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΣΕΔ) που λειτουργούν στη χώρα μας και ευελπιστούμε ότι θα ληφθούν σοβαρά υπόψη πριν από την τελική επεξεργασία του νομοσχεδίου.

Αρχικά θα μας επιτρέψετε να υπογραμμίσουμε ότι τα υπογεγραμμένα στην παρούσα επιστολή ΣΣΕΔ αποτελούν σχεδόν το σύνολο των συστημάτων ανακύκλωσης που δρουν στις συσκευασίες και στα λοιπά – πλην εκσκαφών – προϊόντα.

Τα υπογεγραμμένα ΣΣΕΔ εκπροσωπούν το μέγιστο μέρος των Παραγωγών με την έννοια του Νόμου, δηλαδή των επιχειρήσεων που φέρουν το βάρος της νομικής και οικονομικής υποχρέωσης έναντι του υφιστάμενου νομικού Εθνικού και Ευρωπαϊκού πλαισίου. Να σημειωθεί ότι αυτές οι επιχειρήσεις αποτελούν σημαντικό τμήμα του συνόλου της οικονομίας της χώρας και οι όποιες αλλαγές στο νομικό πλαίσιο επηρεάζουν ευθέως το κόστος των προϊόντων τους.

Αξίζει να υπογραμμιστεί ότι με τη δράση αυτών των ΣΣΕΔ και βεβαίως τη στήριξη των χιλιάδων συμβεβλημένων με αυτά επιχειρήσεων έχουν επίτευχθεί σημαντικά αποτελέσματα στην ανακύκλωση και έχει αναπτυχθεί μια εξαιρετικά σοβαρή υποδομή για τη χώρα που λειτουργεί αδιαλείπτως από το 2003 (κέντρα διαλογής, αποσυναρμολόγησης και απορρύπανσης, δίκτυα συλλογής και μεταφοράς, εγκαταστάσεις επεξεργασίας των ανακυκλώσιμων υλικών κλπ.).

Η δραστηριοποίηση αυτή έχει συμβάλει αποφασιστικά στην επίτευξη Εθνικών Στόχων, ενώ έχουν σημειωθεί επιδόσεις αξιοσημείωτες ακόμα και σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Δεν παραβλέπουμε ότι η ανάπτυξη της ανακύκλωσης, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, μπορεί να είχε και προβλήματα, αλλά συνολικά η πορεία ήταν σημαντικά θετική και αποτελεσματική.

Οφείλουμε όμως να σημειώσουμε ότι το προτεινόμενο νομοσχέδιο δεν αντλεί από τη χρήσιμη εμπειρία των ΣΣΕΔ, ενώ το χαρακτηρίζουν προβλέψεις που πιθανόν θα οδηγήσουν σε αδιέξοδα και νομικές εμπλοκές και δε θα βοηθήσουν στην περαιτέρω προώθηση της ανακύκλωσης.

Ειδικότερα κάνοντας χρήση συμπερασμάτων που βασίζονται στην πολυετή εμπειρία μας επισημαίνουμε καταρχάς τα ακόλουθα:

- Η μέχρι σήμερα διαδικασία προετοιμασίας του νομοσχεδίου έχει στην ουσία αποκλείσει τους κατεξοχήν εμπλεκόμενους παράγοντες και φορείς, όπως τις επιχειρήσεις που φέρουν το βάρος της υποχρέωσης, τους Δήμους που αποτελούν πολύ σημαντικό τμήμα της αλυσίδας διαχείρισης συγκεκριμένων αποβλήτων, καθώς και τα συστήματα που αποτελούν τον πυρήνα της οργάνωσης της ανακύκλωσης.
- Θεωρούμε ότι αυτή η προβληματική διαδικασία, η οποία δε συνάδει με τη μέχρι σήμερα ακολουθούμενη πρακτική σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, απέτρεψε την ανταλλαγή γνώσης και εμπειρίας με συνέπεια να περιλαμβάνονται στο νομοσχέδιο προβλέψεις που θα αποβούν άκρως δυσλειτουργικές τόσο για τα συστήματα, όσο και για τις ίδιες τις αρμόδιες αρχές.
- Πολλές προβλέψεις του νομοσχεδίου κρίνονται **περιπτές** καθόσον η πολιτεία μέσω του ΕΟΑΝ έχει ήδη τη δυνατότητα με τη διαδικασία έγκρισης και ανανέωσης των αδειών των συστημάτων και των **Επιχειρησιακών Σχεδίων** (ΕΣ) τους, να αποφασίζει κατάλληλα μέτρα και να διενεργεί ελέγχους και γενικώς να προωθεί την πολιτική της στην ανακύκλωση.
- Είναι εξαιρετικά σημαντικό οι αρμόδιες αρχές να επαναφέρουν στις διαδικασίες έγκρισης των ΕΣ τις βασικές αρχές λειτουργίας των συστημάτων, δηλαδή την οργάνωση και διεύθυνσή τους από τους ίδιους τους υπόχρεους με αποκλειστικό σκοπό την εκπλήρωση της νομικής υποχρέωσης των συμβεβλημένων επιχειρήσεων και τη διασφάλιση του μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα τους. Και προς τούτο υπάρχει ήδη πλήρες νομικό πλαίσιο που μπορεί και πρέπει να εφαρμοστεί.
- Πολλά από τα σημερινά προβλήματα στην πορεία της ανακύκλωσης έχουν ανακύψει στο έδαφος **χρονίζουσας αδράνειας** των αρμόδιων αρχών (π.χ. εκτεταμένη εισφοροδιαφυγή ειδικά σε συγκεκριμένα υλικά–προϊόντα, μη λήψη αποφάσεων, έλλειψη ελέγχων και επιβολής μέτρων και κυρώσεων σε όλη την αλυσίδα της εναλλακτικής διαχείρισης κλπ.).

Συνοψίζοντας τη γενική εικόνα θεωρούμε ότι το νομοσχέδιο δεν εδράζεται στην πραγματικότητα που έχει δημιουργηθεί τα τελευταία δεκατρία χρόνια και πολλές από τις προβλεπόμενες διατάξεις είναι άκρως προβληματικές. Συγκεκριμένα:

- Προβλέπονται **αμφισβητούμενης εφαρμογής** γενικά και οριζόντια μέτρα που θα προκαλέσουν σοβαρά προσκόμματα στην ανακύκλωση, ενδεχομένως διακοπή έργων και δραστηριοτήτων και κατάρρευση της ανακύκλωσης σε κάποια υλικά, (π.χ. απαγορεύσεις συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο Παραγωγών που έχουν και δραστηριότητα εναλλακτικής διαχείρισης-ανακύκλωσης, γενικευμένες απαγορεύσεις στη λειτουργία των ΣΕΔ κλπ.).

- Δίνεται η εντύπωση ότι προτεινόμενες γενικές απαγορεύσεις και οριζόντια όρια πηγάζουν από κάποιο πολύ συγκεκριμένο ζήτημα, αλλά υιοθετούνται χωρίς να έχει γίνει πλήρως κατανοητή η πολυπλοκότητα και η διαφορετικότητα των προϊόντων – αντικειμένων των συστημάτων. Το πλέον πιθανό είναι ότι οι φερόμενες λύσεις **θα προκαλέσουν περισσότερα προβλήματα** από όσα κρίνεται ότι ενδεχομένως θα λύσουν.
- Επιχειρείται αναιτιολόγητος και νομικά αστήρικτος **κρατικός παρεμβατισμός** σε αντίθεση με την Αρχή της Διευρυμένης Ευθύνης του Παραγωγού και την έννοια της Κυκλικής Οικονομίας, καθώς και του ισχύοντος Ευρωπαϊκού και Εθνικού νομικού πλαισίου και της καλής πρακτικής (π.χ. οριζόντια και αυθαίρετα όρια σε διοικητικό κόστος και αποθεματικά, προεγκρίσεις δαπανών ενημέρωσης και υποχρέωση συστημάτων να υλοποιούν ενημερωτικά προγράμματα που τα αποφασίζει ο EOAN, μεταφορά εισφορών στον EOAN, «αυτοδίκαιη» κατάσχεση(;) μετοχών κλπ.).
- Το νομοσχέδιο δίνει τη γενική εικόνα **αναιτιολόγητης και αόριστης μετάθεσης ευθυνών** στα συστήματα (π.χ. ασαφής σύνδεση ευθύνης συστημάτων με στόχους άλλους από εκείνους που όντως φέρουν, αυτόματη μεταφορά προστίμων, ποινικοποίηση ανούσιων συγγενικών σχέσεων κλπ.).
- Προβλέπονται καινοφανείς και νομικά αβάσιμες διατάξεις που μεταβάλλουν τη φύση του EOAN και από επιβλέπουσα αρχή τον καθιστούν εν δυνάμει σύστημα ανταγωνιστικό(;) στα ήδη λειτουργούντα (π.χ. διαχείριση πόρων, απόκτηση μετοχών συστημάτων, εμπλοκή σε διοικητικές αποφάσεις των ΣΕΔ κλπ.).

Οι επιπτώσεις από τις προτεινόμενες διατάξεις θα είναι **σοβαρές** τόσο στη λειτουργία της ανακύκλωσης όσο και στο **κόστος** που φέρουν τα προϊόντα των υπόχρεων επιχειρήσεων. Είμαστε βέβαιοι ότι δεν είναι αυτή η στόχευση του Υπουργείου και προτείνουμε να οργανωθεί συγκροτημένος διάλογος με αυστηρό χρονοδιάγραμμα στον οποίο θα συμμετέχουν όλοι οι κρίκοι στην αλυσίδα της ανακύκλωσης, πρωτίστως οι επιχειρήσεις που φέρουν το κύριο βάρος της εκπλήρωσης της νομικής υποχρέωσης και τα συστήματα που έχουν οργανώσει.

Κύριε Υπουργέ,

Τα υπογεγραμμένα συστήματα προσβλέπουν σε αυστηρή εφαρμογή του νομικού και κανονιστικού πλαισίου, πλήρη αποσαφήνιση του ρόλου καθενός από τους εμπλεκόμενους παράγοντες στην ανακύκλωση και άριστη συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές. Ζητούμε η συζήτηση στο νομοσχέδιο να δώσει ευκαιρία σε θετική προοπτική για το μέλλον της ανακύκλωσης και να μη γίνει αιτία οπισθιοδρόμησης.

Είμαστε στη διάθεσή σας.

Για την
Ανακύκλωση Συσκευών ΑΕ

M. Ιντζέλερ
Διευθύνων Σύμβουλος

ΣΥΔΕΣΥΣ ΑΕ

K. Μεταξάς
Γενικός Διευθυντής

ΑΦΗΣ ΑΕ

H. Ορδόλης
Γενικός Διευθυντής

ΕΔΟΕ

E.P. Βοναζούντας
Γενικός Διευθυντής

ΦΩΤΟΚΥΚΛΩΣΗ ΑΕ

Γιάν. Αργυρός
Γενικός Διευθυντής

COMBATT

Διον. Μπουντουβάς
Διευθύνων Σύμβουλος

ΕΕΑΑ ΑΕ

Γιάν. Ραζής
Γενικός Διευθυντής

ECOELASTIKA ΑΕ

Γ. Μαυριάς
Γενικός Διευθυντής

ΕΝΔΙΑΛΕ

Γ. Δεληγιωργης
Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος

Σ. Χούμα
Διευθύνων Σύμβουλος

ΚΕΠΕΔ

Γ. Δεληγιωργης
Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος